

ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI A GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ

ISCED 1 – primárne vzdelávanie	
Vzdelávacia oblasť	Špeciálnopedagogická podpora
Názov predmetu:	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI A GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
Ročník:	1.- 4.
Časová dotácia:	1.r. - 3 h týždenne/ 99 h ročne 2.- 4. r. - 2 h týždenne/ 66 h ročne
Počet hodín v ŠVP:	1.r. - 3 h týždenne/ 99 h ročne 2.- 4. r. - 2 h týždenne/ 66 h ročne
Počet hodín v ŠkVP:	1.r. - 3 h týždenne/ 99 h ročne 2.- 4. r. - 2 h týždenne/ 66 h ročne
Vyučovacia jazyk:	slovenský

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Špecifický vyučovacia predmet Rozvíjanie komunikačnej schopnosti a grafomotorických zručností (ďalej „RKSaGZ“) bol vytvorený pre potreby žiakov s telesným postihnutím v 1. až 4. ročníku základnej školy.

Počet vyučovacích hodín v týždni je daný rámcovým učebným plánom (ďalej len UP) v príslušnom vzdelávacom programe pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením schválenom Ministerstvom školstva SR a školským učebným plánom.

Predmet RKSaGZ sa vyučuje v časovej dotácií:

- 1.r. - 3 h týždenne/ 99 h ročne
- 2.- 4. r. - 2 h týždenne/ 66 h ročne

Špecifický predmet sa taktiež zameriava na skvalitňovanie zrakového, sluchového a hmatového vnímania, rozvíjanie poznávacích a vyjadrovacích schopností, vedie žiakov k samostatnej, kultivovanej, tvorivej, plynulej a zrozumiteľnej komunikácii.

Rozvíjanie komunikačnej schopnosti a grafomotorických zručností má pripraviť žiakov s telesným postihnutím na to, aby sa v rámci svojej diagnózy, schopností a možností dokázali vyjadrovať ústnou i písomnou formou, boli spôsobilí získavať informácie od iných ľudí priamo, pomocou oznamovacích prostriedkov či multimédií. Aby sa dokázali orientovať a reagovať v bežnom prostredí pomocou verbálnej i neverbálnej komunikácie a ľahšie sa tak začlenili do spoločnosti.

CIEĽ PREDMETU

Všeobecné ciele a obsah predmetu:

Cieľom špecifického vyučovacieho predmetu RKSaGZ je:

- dosiahnutie takej úrovne komunikácie, ktorá umožní žiakovi zvládnuť obsah učiva pre prípravný až 4. ročník základnej školy,
- rozvíjanie grafických zručností a rozvoj jemnej motoriky na uľahčenie osvojovania písania podľa individuálnych možností žiaka s telesným postihnutím.

Konkrétne ciele a obsah predmetu:

Vychádzajúc z výsledkov špeciálnopedagogického, psychologického a odborného vyšetrenia, z pozorovania žiaka a pedagogickej diagnostiky. Ciele sa vzájomne prelínajú všetkými vyučovacimi hodinami.

CIELE A OBSAH PREDMETU PRE JEDNOTLIVÉ ROČNÍKY

1. ročník

CIELE

- rozvíjať grafomotorické zručnosti s dôrazom na ich využitie pri osvojovaní si písania,
- rozvíjať expresívnu zložku reči po formálnej a obsahovej stránke, i v písomnej podobe,
- naučiť žiakov účelne komunikovať v bežných životných situáciách, v domácom i v cudzom prostredí,
- osvojiť si pracovné a hygienické návyky nevyhnutné pre plynulý výchovno-vzdelávací proces,
- vedieť využívať pc ako komunikačný prostriedok.

OBSAH

- nácvik správnej výslovnosti s využitím multisenzoriálneho prístupu
- artikulačné cvičenia a hry
- nácvik správneho dýchania počas komunikácie a v jej prestávkach, nácvik mäkkého hlasového začiatku, nácvik fonácie
- rozvíjanie pozornosti, pamäte, priestorovej orientácie
- cvičenia a didaktické hry na rozvoj zraku, sluchu, hmatu
- nácvik koordinácie zrak – ruka, priestorovej koordinácie
- cvičenia na rozvoj jemnej a hrubej motoriky s dôrazom na výcvik písania a grafomotorických zručností
- nácvik sebaobslužných a hygienických návykov
- získavanie pracovných návykov – správne sedenie, úchop písacieho nástroja, držanie nožníc
- nácvik používania špeciálnych pomôcok pri písaní
- nácvik komunikácie v modelových situáciách bežného života
- výcvik písania na pc

2. ročník

CIELE

- rozvíjať grafomotorické zručnosti s dôrazom na ich využitie pri osvojovaní si písania,
- vedieť vyjadriť svoje potreby, myšlienky, názory prostredníctvom ústneho i písomného prejavu,
- komunikovať v celých vetách,
- rozvíjať všestranne expresívnu zložku reči a slovnú zásobu,
- vedieť účelne a bezprostredne komunikovať v bežných situáciách, ako aj v núdzových situáciách ohrozujúcich zdravie a bezpečnosť,
- rozvíjať grafomotorické zručnosti so zameraním na automatizáciu písania prípadne na kompenzáciu pomocou špeciálnych pomôcok na písanie,
- podporovať sebaobslužné činnosti a správne pracovné návyky,
- vedieť pracovať s pc ako s komunikačným prostriedkom.

OBSAH

- nácvik správnej výslovnosti
- oromotorické cvičenia na zlepšenie pohyblivosti artikulačných orgánov
- dychové a hlasové cvičenia na podporu plynulej komunikácie
- nácvik správneho dýchania pri plynulom čítaní
- rozširovanie obsahovej stránky reči a rozvoj slovnej zásoby
- tvorenie modelových situácií z rôznych oblastí života a komunikácia v týchto situáciách
- uplatnenie prvkov dramatizácie
- rozvoj jemnej a hrubej motoriky a grafomotorické cvičenia
- nácvik a upevňovanie návyku používania špeciálnych pomôcok pri písaní
- cvičenia a hry na koordináciu oko – ruka, cvičenia pravoľavej orientácie a priestorovej koordinácie

- výcvik písania na pc

3. ročník

CIELE

- rozvíjať vyjadrovacie schopnosti žiakov,
- podporovať ich vlastné sebvýjadrovanie,
- formovať a kultivovať rečový a písomný prejav žiakov,
- rozvíjať aktívnu i pasívnu slovnú zásobu,
- osvojiť si účelnú komunikáciu v rôznych situáciách, podmienkach a v rozličnom prostredí,
- vedieť vyjadriť svoj názor,
- rozvíjať metalingvistické schopnosti,
- naučiť žiakov získavať informácie od ľudí priamou komunikáciou,
- naučiť žiakov získavať informácie aj pomocou, resp. prostredníctvom rôznych oznamovacích prostriedkov,
- oboznámiť žiakov s možnosťou neverbálnej komunikácie,
- osvojiť si prácu s PC ako s komunikačným prostriedkom.

OBSAH

- nácvik správnej výslovnosti
- dychové, hlasové a oromotorické cvičenia na podporu plynulej a zrozumiteľnej komunikácie
- nácvik nadväzovania kontaktov, rozhovoru, schopnosť zotrvať v dialógu, prijímať a klásť otázky
- nácvik komunikácie v záťažových podmienkach
- pozorovanie dejov, činností s dôrazom na možnosť vlastného komentára
- nácvik obhajoby projektov, vyslovenie a obhájenie svojho názoru
- získavanie informácií a ich kreatívne spracovanie, prípadne odovzdávanie ďalším osobám
- uplatnenie prvkov dramatizácie
- spoznávanie a používanie neverbálnej komunikácie
- rozvoj jemnej a hrubej motoriky, grafomotorických zručností (správne držanie písacích potrieb, nožníc, manipulácia s drobnými predmetmi a iné)
- špeciálny výcvik čítania a písania pre žiakov so špecifickými poruchami učenia
- nácvik písania na pc

4. ročník

CIELE

- podporovať samostatnosť a tvorivosť žiakov pri komunikácii,
- viesť žiakov ku kreatívnemu, tvorivému, samostatnému komunikačnému prejavu v ústnej i písomnej podobe,
- spresňovať a aktivizovať žiacky slovník a systematicky rozvíjať slovnú zásobu,
- viesť žiakov k rozlišovaniu verbálnej a neverbálnej komunikácie,
- vedieť využívať prostriedky verbálnej a neverbálnej komunikácie,
- naučiť žiakov kreatívne spracovať informácie a využiť ich v komunikácii s okolím,
- umožniť žiakom samostatne pracovať s PC ako s komunikačným prostriedkom.

OBSAH

- nácvik správnej výslovnosti
- dychové, fonačné a oromotorické cvičenia na podporu plynulej a zrozumiteľnej komunikácie,
- nácvik samostatnej komunikácie rôzneho typu, s rôznymi ľuďmi, v rôznom prostredí
- využívanie verbálnej a neverbálnej komunikácie v bežnom živote

- formovanie a kultivovanie ústneho a písomného prejavu žiakov
- systematické rozvíjanie aktívnej i pasívnej slovnej zásoby, spresňovanie a aktivizácia žiackeho slovníka
- spoločné riešenie a verbalizácia projektov
- skupinové aktivity – kvízy, besedy, dramatické činnosti
- brainstorming – aktivizácia myslenia žiakov premietnutá do komunikácie
- rozvíjanie jemnej a hrubej motoriky, didaktické hry
- zlepšovanie grafomotorických zručností
- špeciálny výcvik čítania a písania pre žiakov so špecifickými poruchami učenia
- nácvik písania na pc

PROCES

Pri realizácii RKSaGZ je potrebné mať na zreteli, aby žiakovi s telesným postihnutím boli zo strany pedagóga ponúkané a sprostredkované iba také činnosti, športové aktivity, ktoré sú odporúčané pre daný vek a vychádzajú z odporúčaní a výsledkov špeciálnopedagogického, psychologického a odborného vyšetrenia. Aby boli v súlade s aktuálnymi pohybovými schopnosťami a možnosťami žiaka, s ohľadom na druh a stupeň jeho telesného postihnutia. Frekvencia cvičení so žiakmi vyplýva z učebného plánu a rozvrhu hodín.

HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie žiakov v predmete RKSaGZ je veľmi špecifická záležitosť. Predmet má terapeutické a reedukačné zameranie (nie edukačný obsah), ktorého cieľom je odstrániť alebo zmierniť individuálne narušenia, čo nie je možné klasifikovať ani hodnotiť. Vzhľadom k tomu, že pre tento predmet existujú len rámcové učebné osnovy a nie je možné vymedziť presné výkonové štandardy, ich výkon nemožno ohodnotiť bodovaním, či percentami. Je možné hodnotiť iba snahu a spoluprácu žiaka, na čo využívame motivačnú ústnu alebo písomnú pochvalu. Podľa aktuálnych metodických pokynov na hodnotenie žiakov ZŠ článok 3, ods. 13 sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza slovo absolvoval/neabsolvoval.